

Posudek na bakalářskou práci **Zuzany Růžkové** *(Ne)ctní pardubičtí občané-město a měšťané ve 2. polovině 16. století.*

FF UK Praha, Ústav českých dějin, Praha 2011.

Zuzana Růžková ve své bakalářské práci podává obraz výkonu soudní sporné a trestněprávní agendy v Pardubicích ve druhé polovině 16. století, především po přechodu panství Pardubice z rukou Pernštejnů do rukou panovníka. Vychází přitom jak z velmi dobré znalosti relevantní regionální a právně historické literatury, tak i z poměrně rozsáhlého souboru archivního materiálu. Vlastnímu rozboru předepisává výklad o vývoji města Pardubic a o socioprofesionální skladbě jeho obyvatel ve zkoumaném období, založený převážně na literatuře, ale přinášející i zajímavá dílčí zjištění z archivního materiálu.

Práce je velmi dobře strukturovaná, promyšlená, autorka prokazuje výbornou orientaci v problematice, svá zjištění formuluje s nadhledem a hlubokou znalostí věci. Řekl bych, že její práce rozhodně patří k nadprůměru běžných bakalářských prací. Autorka sice do značné míry uváděnými příklady jen potvrzuje obecně známá fakta, ovšem právě uváděnými detailními doklady jednotlivých typů sporných případů a trestních činů obecný výklad činí plastičtější. V některých bodech však i opravuje dosavadní běžně tradovaná tvrzení, například zjištěním o intenzivním využívání Brikciho práv až do přijetí souboru Kuthenova. Práce je ovšem zároveň zdařilým příspěvkem k regionálním dějinám, prohlubuje cenným způsobem obraz dějin města jako celku. Velmi dobře jsou zvoleny i obrazové přílohy. Vůči jejím formulacím nemám žádné zásadní námitky, jen bych upozornil na několik sporných formulací, které se ovšem týkají většinou jen drobností, a spíše úvodních kapitol než vlastního rozboru soudní agendy.

Za ne zcela zdařilou považuji typologii socioprofesionálních skupin. Autorka tu rozlišuje tři základní skupiny, totiž šlechtu, řemeslníky a „další obyvatele města a předměstí“, přičemž první dvě skupiny označuje za „vůdčí“. To je členění dosti vágní, vždyť např. sama uvádí, že ve třetí skupině mezi podruhy byli rovněž řemeslníci, naopak jí vypadávají z dané struktury měšťané zabývající se obchodem a živnostmi neřemeslného charakteru (např. hostinští), stejně jako měšťané-zemědělci. Ve výkladu o správě panství na str. 24 autorka uvádí, že „zástupci městské rady, jakožto hlavního orgánu městské samosprávy, byli dosazováni dle vůle městské obce“, na str. 25 však tvrdí, že byli jmenováni na návrh členů dosavadní rady. To je ovšem něco jiného než vůle městské obce, mezi radou a obcí býval ve městech často hluboký příkop. Za spornou považuji i formulaci, že konšelé byli vybíráni z řad městského patriciátu (tamtéž). Naše současná literatura se k užívání pojmu patriciát pro elity našich měst, zejména menších, staví značně rezervovaně.

Ne zcela standardně je sestaven také Seznam literatury. Autorka sem řadí jednak „Prameny“, jednak „Knihy“, přičemž do první skupiny řadí archivní prameny, zatímco do druhé nejen knižní publikace, ale i články v odborných časopisech a také edice pramenů. V seznamu archivních pramenů pak zbytečně u každého pramene uvádí archiv, přehlednější a také běžnější i úspornější je způsob, kdy se archivní prameny sdružují do skupin podle archivů a archivních fondů a názvy archivů a fondů se zbytečně neopakují.

Zmíněné nedostatky ovšem nijak nesnižují hodnotu práce, kterou plně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

V Praze 5. června 2011.

Prof. PhDr. Eduard Maur, CSc.